

תקציר מספר 8

המעבד המתמטי

פקודות המכונה שהכרנו עד כה - פקודות ה-CPU הרגילות - תומכות בפעולות אריתמטיות רק עבור מספרים שלמים. ב-PC הראשונים יצוג ופעולות על מספרים ממשיים מומשו רק ברמת התוכנה.

תפקידו העיקרי של המעבד המתמטי הוא לתמוך במימוש מספרים ממשיים (כפי שתוארו קודם) ברמת פקודות מכונה. עקרונית, כל שהוא עושה הוא לממש פעולות על מספרים (ממשיים ושלמים), ורשימת הפקודות שלו מזכירה במידה רבה מה שקרוי "מחשב כיס מדעי". השם "מעבד מתמטי" קצת מטעה במובן הזה. שם יותר מוצלח הוא FPU - Floating Point Unit.

התרומה של המעבד המתמטי לתוכניתן האסמבלי היא:

1. אוגרים נוספים.

2. פקודות מכונה נוספות.

לכל אחד מהמעבדים הראשונים - 386, 286, 8086 היה מעבד מתמטי משלו (8087, 387, 287) שהיה chip בפני עצמו. מי שרצה בהם היה צריך לשלם תשלום נוסף כדי שיותקנו במחשב שלו. מאז ה-486 נכלל המעבד המתמטי בתוך ה-CPU עצמו באופן אוטומטי. אומנם היה 487 אבל היה רק מעין תוספת (enhancement) של מעבד קיים. מנקודת ראותו של התוכניתן אין הרבה הבדלים בין הגרסאות של המעבד המתמטי.

הארכיטקטורה הנגישה לתוכנה (האוגרים) משותפת לכולם. מלבד העובדה שלכל גרסה של ה-CPU היה צורך להתאים מעבד מתמטי שיתאים לה (מנקודת ראות המהירות למשל) הגרסאות המתקדמות יותר מכילות מספר פקודות מכונה שלא היו קיימים קודם.

הארכיטקטורה (הנגישה לתוכנה) של המעבד המתמטי.

כללי

הארכיטקטורה הנגישה לתכנות של המעבד המתמטי היא קבוצת האוגרים הבאה:

- שמונה אוגרי מספרים המכונים Stack Registers (הנקראים ST(0 עד

(ST(7)).

- אוגר 16 ביט Status Word

- אוגר 16 ביט Control Word

- אוגר 16 ביט Tag Word

למעבד המתמטי שמונה אוגרים בני 80 ביט שתפקידם לאגור מספרים ממשיים 80 ביט.

הם מכונים Stack Registers ונקראים ST(0), ST(1), ST(2), ST(3), ST(4), ST(5), ST(6), ST(7).
לאוגר ST(0) קוראים גם ST.

לכל אחד מהאוגרים הללו יש 2 ביטים באוגר מיוחד הנקרא Tag Word (16 ביט סה"כ) המכיל אינפורמציה על הסטטוס של כל אחד מהאוגרים (ערך תקין, אפס, מיוחד, ריק).

אוגר 16 ביט Status Word מכיל דגלים המעידים על הסטטוס של המעבד בעיקר בהשפעת הפעולה האחרונה (משהוא דומה לדגלי הבקרה של ה-CPU). למשל כאשר המעבד מבצע השוואות, תוצאות ההשוואה מוצבות ב-Status Word.

אוגר 16 ביט ה-Control Word מכיל דגלים המשפיעים על תפקוד ה-CPU. למשל ניתן להציב לתוכו ערך שמוריד את מידת הדיוק של החישובים שלו מ-80 ביט לפחות (32, 64 ביט).

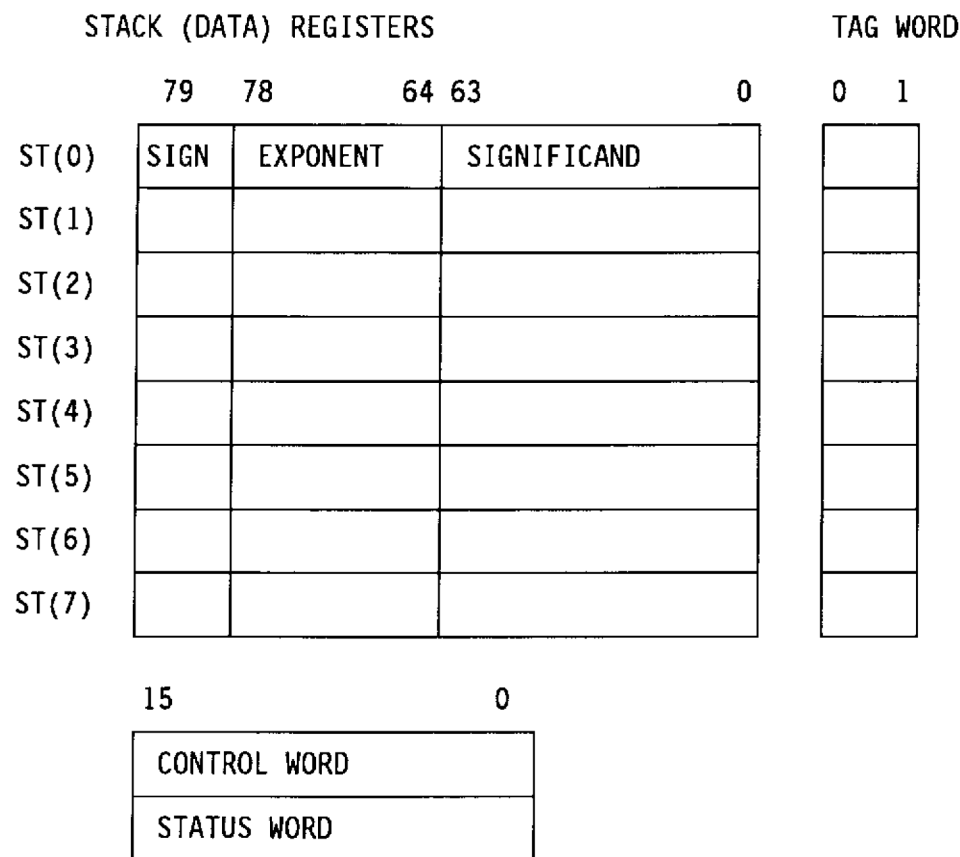
למרות שה-Stack Registers מכילים מספרים ביצוג ממשי 80 ביט, המעבד המתמטי תומך במימוש אריתמטיקה של מספרים ממשיים 32, 64, ו-80 ביט, אריתמטיקה של מספרים שלמים 32, 16, ו-64 ביט באופן הבא: פקודות הקריאה והכתיבה של המעבד המתמטי לאוגרים שלו מ/אל הזיכרון תומכים בכל ההמרות הנחוצות. לדוגמא, קיימת פקודה FILD המאפשרת לקרוא מספר שלם 32 ביט לתוך אחד האוגרים ST(i) (הערך השלם מותמר לממשי 80 ביט), לבצע עליו פעולות אריתמטיות ולהחזיר את התוצאה חזרה למשתנה השלם (תוך התמרה חזרה לשלם 32 ביט) ע"י הפקודה FIST.

האוגרים נקראים Stack Registers מפני שהם מתפקדים חלק גדול מהזמן כמחסנית של עד שמונה מספרים. במימוש ביטויים אריתמטיים קיים מצב נפוץ שבו אנחנו מבצעים פעולה אריתמטית על שני מספרים (נניח כפל), ומאותו רגע ואילך אין לנו עניין במספרים עצמם אלא רק בתוצאה. פקודות המכונה של המעבד

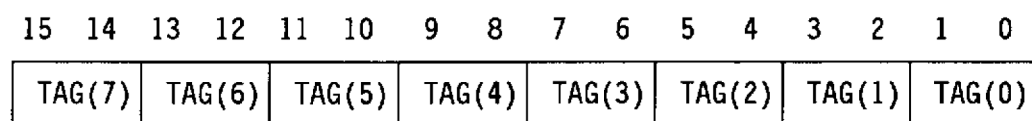
המתמטי תומכות במימוש נוח של מצבים כאלו. מעבר לזה, האלגוריתם הסטנדרטי של מימוש ביטויים אריתמטיים משתמש, בין השאר, במחסנית של מספרים. מחסנית של שמונה מספרים מקבילה למעשה למימוש ביטויים בשיטה הזו של עד שמונה רמות של סוגריים. לעיתים, קומפילרים מגבילים ביטויים אריתמטיים לעד שמונה רמות של סוגריים, ויתכן שהמגבלה הזו נובעת מכאן.

הארכיטקטורה באופן מפורט יותר

האוגרים של המעבד המתמטי

מבנה ה-TAG WORD

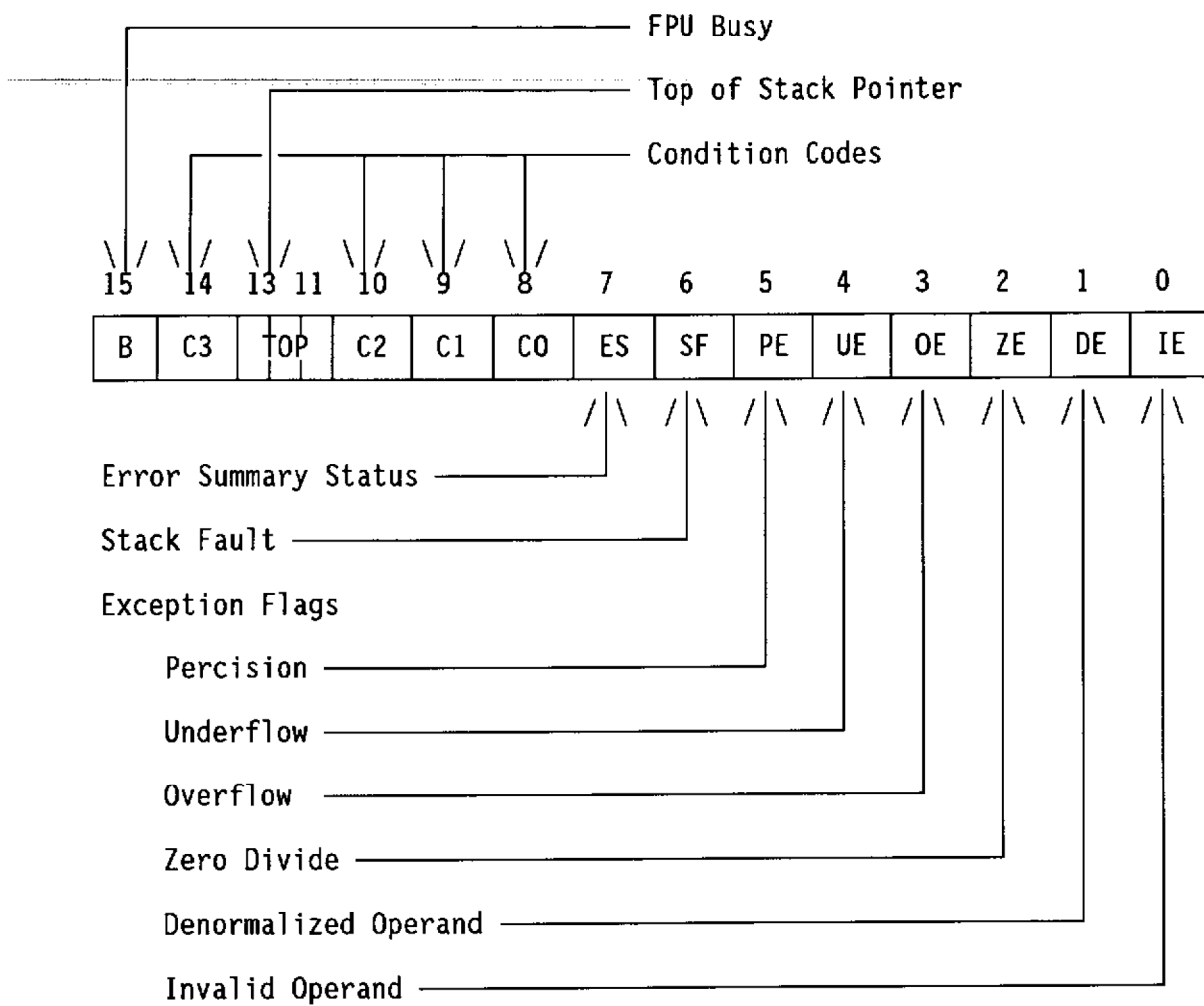

ערכים אפשריים לכל TAG(i):

- 00 - Valid - ערך ממשי כלשהוא, מלבד אפס
- 01 - Zero - ערך אפס,
- 10 - Special:Invalid - ערך מיוחד או בלתי חוקי (NAN, UNSUPPORTED, INFINITY, DENORMAL)
- 11 - Empty - ריק.

הערכים הללו נקבעים ע"י המעבד בעקבות כל שינוי שהאוגרים ST(i).

מבנה ה- STATUS WORD

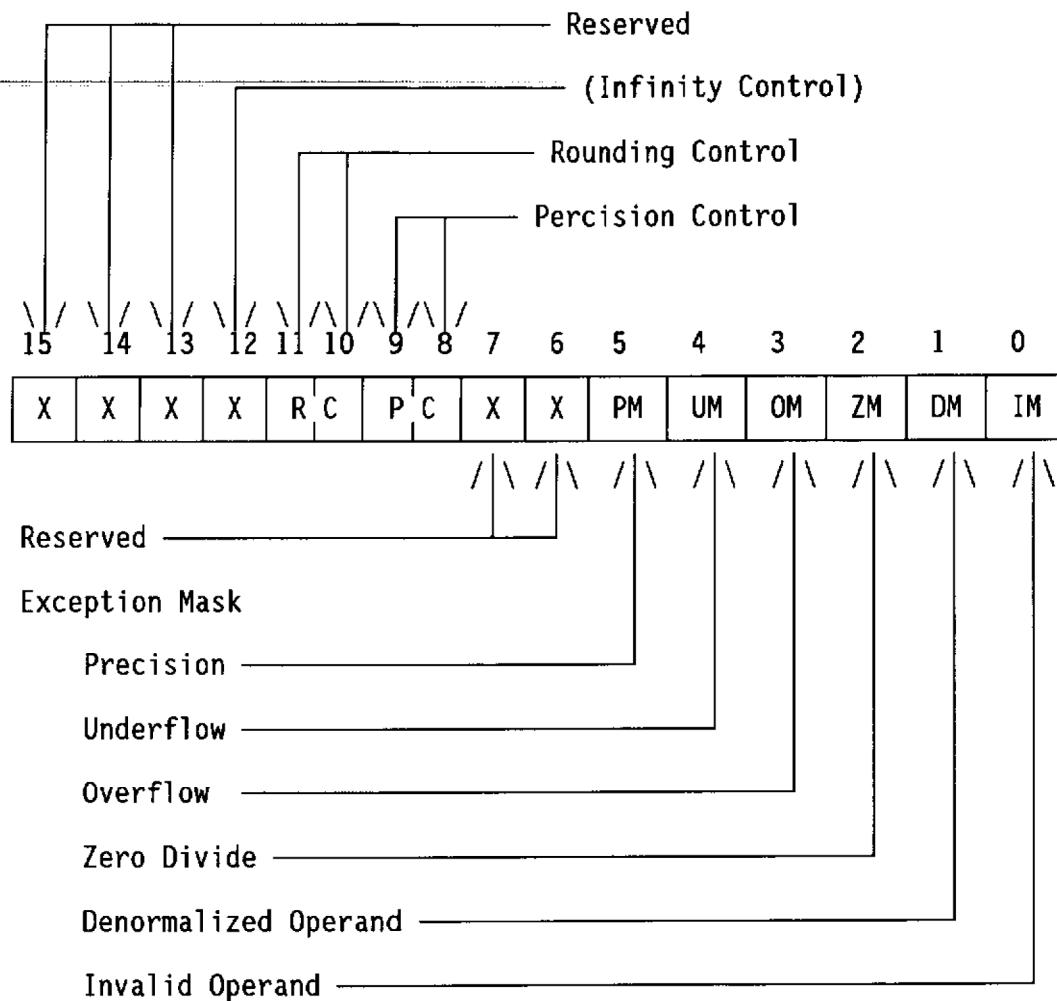

ES = 1 במידה אם אחד מהדגלים בביטים 6 - 0 דלוק. אחרת ES = 0.
 TOP = 111 אם ST(0) הוא ראש המחסנית,
 000 אם ST(1) הוא ראש המחסנית,

 110 אם ST(7) הוא ראש המחסנית.

הערך של ה-Status Word מתעדכן בעקבות כל פעולה.
 C0, C1, C2, C3 - הם ה-Condition Codes עליהם נפרט בהמשך. הם מכילים, בין השאר, תוצאות השוואה בין מספרים.
 ה-Exception, Error Flags משקפים בעיה בפעולה - למשל Overflow אם היתה גלישה כלפי מעלה, Percision - אם היה פעולה שהיה בה עיגול (דיוק לא מלא) וכו'.
 הערך של TOP מושפע מפקודות מיוחדות לכך (FINCSTP, FDECSTP). הוא קובע את האוגר בראש המחסנית לאחר מאשר ST(0). השימוש בו די נדיר.

מבנה ה- CONTROL WORD

Infinity Control היה משמעותי רק ב-287. ביתר המעבדים ניתן להציב לתוכו ערך, אך הוא אינו משפיע על המעבד.

הצבת ערך 0 או 1 לכל אחד מה-Mask bit משנה את תגובת המעבד לחריגה הרלוונטית. זה די פרטני לכל חריגה, לא ניכנס לזה כאן.

ערכים אפשריים ל-Rounding Control:

00 - Round to nearest or even	עיגול לקרוב ביותר
01 - Round down	עיגול כלפי מטה (לכיוון מינוס אינסוף)
10 - Round up	עיגול כלפי מעלה (לכיוון פלוס אינסוף)
11 - Chop (Truncate towards zero)	קיצוץ

ערכים אפשריים ל-Percision Control:

00 - Single Percision (32 bits)	דיוק רגיל 32 ביט
01 - (Reserved)	שמור
10 - Double Percision (64 bits)	דיוק כפול 64 ביט
11 - Extended Percision (80 bits)	דיוק מורחב 80 ביט

העקרונות הבסיסיים בתכנות המעבד המתמטי

את הערך של ה-Status Word ניתן רק ליצא מהמעבד המתמטי, כלומר תוכנית יכולה רק לכתוב את התוכן שלו לזיכרון או לאוגר AX. הדבר נעשה ע"י פקודת המכונה FSTSW AX. הפקודה היא הפקודה היחידה של המעבד המתמטי שבה האופרנד מחוץ למעבד הינו אוגר רגיל של ה-CPU. בכל מקרה אחר של אופרנד יעד חיצוני וכל מקרה של אופרנד מקור חיצוני מדובר בזיכרון.

ה-Control Word מקבל ערכים מהזיכרון ע"י פקודה מיוחדת FLDCW. ניתן גם ליצא את הערך לזיכרון ע"י פקודת המכונה FSTCW. אם תוכנית משנה לצרכיה את ה-Control Word, היא בדרך כלל תשחזר אותו לערך המקורי לפני סיום (שימור + שיחזור נוסח טבלת הפסיקות). הערך החדש של ה-Control Word יהיה בדר"כ מבוסס על הערך הקודם, או סטנדרטי.

את ה-Tag Word אפשר רק ליצא לזיכרון ע"י פקודות מיוחדות (FSAVE, FSTENV) והתוכנית יכולה לפענח את הערכים שם.

רוטינה שמשתמשת במעבד המתמטי צריכה להחזיר את המעבד המתמטי ריק או עם ערך רק ב-ST(0) במידה שהיא מחזירה תשובת פונקציה ממשית. פונקציות Turbo C מחזירות תוצאה ממשית (float, double, long double) בתוך ה-ST(0) ובאחריות התוכנית הקוראת לקרוא ולרוקן אותו משם. על כך נרחיב בהמשך.

קריאה של ערכים בפורמט ממשי מהזיכרון לתוך המעבד המתמטי נעשה ע"י הפקודה FLD ל-ST(0). הפקודה מבצעת פעולת PUSH אוטומטית - אם יש ערך ב-ST(0) הוא נדחף ל-ST(1) וכו'. ה-FLD טוען ערכים בפורמט ממשי 32, 64, 80 ביט (כלומר הוא מפרש את תוכן הזיכרון כמספרים בפורמט ממשי), תוך התמרה לפורמט ממשי 80 ביט במקרה של אופרנדי זיכרון 32 ו-64 ביט. לדוגמא, אם מצב מחסנית המספרים הוא

ST(0) 1.1
ST(1) 4.4
ST(2) 2.2
ST(3) 3.3
ST(4) ריק
ST(5) ריק
ST(6) ריק
ST(7) ריק

וישנו משתנה בזיכרון Var1 מוגדר נניח

Var1 DQ 6.753

ומתבצעת הפקודה

FLD Var1

במידה ו-Var1 עדיין מכיל את הערך 6.753, המצב של האוגרים אחרי הפעולה

תהיה:

ST(0) 6.753
ST(1) 1.1
ST(2) 4.4
ST(3) 2.2
ST(4) 3.3
ST(5) ריק
ST(6) ריק
ST(7) ריק

FILD מבצע תהליך דומה ל-FLD, אך הוא קורא ערכים בפורמט שלם (32, 16, 64) מהזיכרון לתוך אוגרי ה-ST(0) תוך ביצוע המרה לממשי 80 ביט. כלומר, הוא מפרש את תוכן הזיכרון כיצוג של מספר שלם.

לדוגמא הקוד הבא:

Var2 DW ?

MOV Var2,45

FILD Var2

יגרום ל-ST(0) להכיל את הערך הממשי 45.0.

כתיבת ערכים מתוך המעבד המתמטי לזיכרון נעשה ע"י הפקודה FST ליעדי זיכרון ממשיים 64, 32 ביט או FSTP ליעדי זיכרון ממשיים 64, 32, ו-80 ביט. הפקודה FIST כותבת ערכים ליעדע זיכרון שלמים 16 ו-32 ביט ו-FISTP ליעדי זיכרון שלמים 32, 16, ו-64 ביט. להוציא יעדי זיכרון ממשיים 80 ביט, הפקודה מבצעת את ההתמרות הדרושות.

לדוגמא, אם ST(0) מכיל את הערך 7.91, ומתבצעת הפקודה

FIST Var2

לתוך Var2 ערך מעוגל של 7.91 (בדרך כלל 8) תלוי בתוכן שדה ה-RC ב-

ריקון איברים נעשה בדרך כלל על ידי גירסאות ה-POP של הפקודות כמו FADDP, FISTP, FSTP למשל. הפקודות הללו מבצעות POP אוטומטי של מחסנית המספרים עם סיום הפעולה שלהם. המשמעות של POP הוא שהערך של ST(0) חדל להיות מיוצג במעבד ויתר הערכים במחסנית המספרים מקודמים לעבר ST(0), כאשר האחרון שמביניהם שהיה לו ערך "משתחרר" או "מתרוקן" (אגב ישנה גם פקודה שרק משחררת אוגר בשם FFREE).

לדוגמא, אם מצב המחסנית הוא

ST(0) 1.1
ST(1) 4.4
ST(2) 2.2
ST(3) 3.3
ST(4) ריק
ST(5) ריק
ST(6) ריק
ST(7) ריק

ומתבצע הפקודה

FSTP Var1

ל-Var1 יוצב הערך 1.1, ומצב מחסנית המספרים יהיה:

ST(0) 4.4
ST(1) 2.2
ST(2) 3.3
ST(3) ריק
ST(4) ריק
ST(5) ריק
ST(6) ריק
ST(7) ריק

ניתן לבצע חישובים בין 2 אופרנדים בתוך ה-ST(i). אולם ניתן גם לבצע פעולה אריתמטית עם אוגר ST(0) ואופרנד בזיכרון. לשם כך יש גירסאות אוגר - זיכרון של פקודות אריתמטיות כמו FADD, FIADD וכו'. יחד עם זאת יש לשים לב שבדומה ל-FST ו-FIST הגירסאות הללו אינן תומכות בגדלים הארוכים ביותר. למשל FADD אינו תומך בחיבור עם משתנה זיכרון ממשי 80 ביט, FIADD לא תומך בחיבור עם משתנה זיכרון שלם 64 ביט. רק חלק מהפקודות של המעבד המתמטי תומכות בפעולות על יעדי זיכרון ממשיים 80 ביט או שלמים 64 ביט, כנראה משיקולי יעילות. למשל, אם צריך לחבר שני משתנים ממשיים 80 ביט או שני משתנים שלמים 64 ביט, יש צורך לקרוא את שני הערכים לתוך שני ST(i) שונים (בדרך כלל ST(0), ST(1)) ולבצע FADD או FADDP עליהם.

לדוגמא הפקודה

FDIV Var1

תבצע את החישוב $ST(0) = ST(0) / Var1$. אילו רצינו $ST(0) = Var1 / ST(0)$ היינו משתמשים בפקודה FDIVR, מה שנקרא גירסת ה-reverse, כלומר

FDIVR Var1

ל-FADD ו-FMUL אין גירסאות reverse כי בחיבור וכפל הסדר אינו משנה.

הפקודות האריתמטיות הרגילות (FADD, FSUB, FSUBR, FMUL, FDIV, FDIVR) כאשר הן נכתבות ללא אופרנדים פועלות על $ST(1)$ ו- $ST(0)$ ומבצעות POP אוטומטי (למרות העדר ה-"P" בפקודה). לדוגמא, הפקודה

FSUB

שקולה לפקודה

FSUBP $ST(1), ST(0)$

כלומר הרצת FSUB ללא אופרנדים תבצע $ST(1) = ST(1) - ST(0)$ ו-POP, כלומר תוכן $ST(1)$ ו- $ST(0)$ יעלמו והם יוחלפו בתוצאת ההפחתה של הערך $ST(0)$ מההערך של $ST(1)$ (אילו רצינו ההפך היינו משתמשים ב-FSUBR). התוצאה של ההפחתה תהיה בסוף הפעולה ב- $ST(0)$. לפחות אחד מאוגרי ה- $ST(i)$ ישתחרר, ולערכים האחרים במחסנית המספרים, במידה וישנם, יקודמו לכיוון ה- $ST(0)$. לדוגמא, אם לפני ביצוע ה-FSUB ללא אופרנדים המצב באוגרים היה:

$ST(0)$ 6.4
 $ST(1)$ 5.2
 $ST(2)$ 2.7
 $ST(3)$ 3.4
 $ST(4)$ ריק
 $ST(5)$ ריק
 $ST(6)$ ריק
 $ST(7)$ ריק

אחרי ה-FSUB המצב באוגרים יהיה:

ST(0) -1.2

ST(1) 2.7

ST(2) 3.4

ST(3) ריק

ST(4) ריק

ST(5) ריק

ST(6) ריק

ST(7) ריק

השימוש בפקודות האריתמטיות הללו ללא אופרנדים הוא הנוהל הסטנדרטי כאשר אנחנו מעונינים לבצע פעולה על שני מספרים ומאותו רגע אין לנו עניין במספרים הללו אלא רק בתוצאה. שים לב שהמבנה הזה אינו תופס עבור הפקודה FCOM. FCOM ללא אופרנדים אמנם משווה בין ST(0) ל-ST(1) (בסדר הזה שלא כמו ב-FSUB, כלומר כאילו ST(0) - ST(1)), אך משאיר אותם כמות שהם. אם רוצים לשחרר את תוכן ST(0) ו-ST(1) תוך פעולת ההשוואה משתמשים בפקודה FCOMPP.

לדוגמא, אם יש לנו שלושה משתנים:

Var3 DT 100.1

Var4 DT 200.2

Var5 DT ?

ואנחנו מעונינים לחשב $Var5 = Var3 / Var4$ נכתוב:

FLD Var3 ; ST(0) = 100.1

FLD Var4 ; ST(0) = 200.2, ST(1) = 100.1

FDIV ; ST(0) = 0.5

FSTP Var5 ; Var5 = 0.5

בנוסף למתואר לעיל, המעבד המתמטי תומך בפונקציות מתמטיות שונות (FSQRT, FSIN ברדיאנים וכו'). יש פקודות המדמות אריתמטיקה של מספרים שלמים כמו עיגול לשלם (FRNDINT) וחישוב שארית חלוקה (FPREM, FPREM1).

כמו כן יש לו פקודות בקרה שדיברנו קודם (FLDCW למשל). הם מאפשרות יצוא של תוכן האוגרים של המעבד (FSAVE, FSTENV) וכן פקודות בקרה שמשפיעות על תפקוד המעבד (... FCLEX, FINIT).

מוכמות העברת פרמטרים ממשיים ותוצאות פונקציות ב-Turbo C

פונקציות Turbo C מקבלות פרמטרים ממשיים כמו כל הפרמטרים אחרים, כלומר הם נדחפים למחסנית בתוך כל הפרמטרים האחרים בסדר של מימין לשמאל. אולם בעוד בהעברת פרמטרים אין חידוש עקרוני יש בפירוש הבדל בכל הקשור להחזרת תוצאות פונקציה ממשיות. כאשר פונקציית Turbo C מחזירה תוצאה ממשית בכל גודל (float, double, long double) היא מוחזרת בתוך אוגר ה-ST(0) (כאשר יתר ה-ST(i) חייבים להיות ריקים). באחריות התוכנית הקוראת להשתמש בערך ולרוקן את ST(0).

אם נניח אנחנו מקמפלים ב-Turbo C קוד נוסף:

```
extern double fun(double);  
double x, y;  
....
```

```
y = fun(x);
```

הקוד שמיצר הקומפילר (במודל SMALL) נראה באסמבלי עקרונית משהו כמו:

fld qword ptr [bp-8]	טוען את x
sub sp,8	מקצה מקום במחסנית
fstp qword ptr [bp-324]	מעתיק את x למחסנית
call near ptr _fun	קורא לפונקציה
add sp,8	משחרר שטח הפרמטר
fstp qword ptr [bp-16]	מציב את התוצאה ל-y ומרוקן את ST(0)

לממשי הקומפילר יכולים לעבוד בצורה הזו כי הם מנהלים מעקב על ניצול המחסנית. למתכנת הכותב תוכנית באסמבלי וקורא לפונקציה כנ"ל הגישה הזו בודאי אינה נוחה. המתכנת מן הסתם יממש את x ו-y כמשתנים סטטיים לפי שם, ויממש מצביע לשטח של הפרמטר המיועד. סכמה אפשרית אחת תהיה:

x DQ ?

y DQ ?

FLD x	טוען את x
SUB SP,8	מקצה מקום במחסנית
MOV BX,SP	גורם ל-BX להצביע לשטח הפרמטר
FSTP QWORD PTR SS:[BX]	מעתיק את x לשטח הפרמטר
CALL _fun	קורא ל-fun
ADD SP,8	משחרר שטח הפרמטר
FSTP y	מעתיק את התוצאה ל-y ומרוקן את ST(0)

במודל SMALL לא צריך את הציון המפורש של אוגר הסגמנט ("SS:") אך הוא נחוץ במודלים כלליים יותר.

80x87 Co-Processor instructions

These instructions can be executed when a 8087/80287/80387 coprocessor is available or when using a 80486 CPU

Data Transfer and Constants

FLD src	Load real:	ST(0) = src (mem32 / mem64 / mem80); push Stack
FLD ST(i)	Load real:	ST(0) = ST(i); push Stack
FILD src	Load integer:	ST(0) = src (mem16 / mem32 / mem64); push Stack
FBLD src	Load BCD:	ST(0) = src (mem32 / mem64 / mem80); push Stack
FLDZ	Load zero:	ST(0) = 0.0; push Stack
FLD1	Load 1:	ST(0) = 1.0; push Stack
FLDPI	Load PI:	ST(0) = 3.14159265... ; push Stack
FLDL2T	Load log2(10):	ST(0) = log2(10); push Stack
FLDL2E	Load log2(e):	ST(0) = log2(e); push Stack
FLDLG2	Load log10(2):	ST(0) = log10(2); push Stack
FLDLN2	Load loge(2):	ST(0) = loge(2); push Stack
FST ST(i)	Store real:	ST(i) = ST(0)
FST dest	Store real:	(mem32 / mem64) dest = ST(0)
FSTP ST(i)	Store real:	ST(i) = ST(0); pop Stack
FSTP dest	Store real:	(mem32 / mem64 / mem80) dest = ST(0); pop Stack
FIST dest	Store integer:	(mem16 / mem32) dest = ST(0)
FISTP dest	Store integer:	(mem16 / mem32 / mem64) dest = ST(0); pop Stack
FBST dest	Store BCD:	(mem80) dest = ST(0)
FBSTP dest	Store BCD:	(mem80) dest = ST(0); pop Stack
FXCH ST(i)	Exchange	Exchange ST(0) with ST(i)

Compare

FCOM	Compare real:	Set flags as for ST(0) - ST(1)
FCOM ST(i)	Compare real:	Set flags as for ST(0) - ST(i)
FCOM src	Compare real:	Set flags as for ST(0) - src (mem32 / mem64)
FCOMP	Compare real:	Set flags as for ST(0) - ST(1); pop Stack
FCOMP ST(i)	Compare real:	Set flags as for ST(0) - ST(i); pop Stack
FCOMP src	Compare real:	Set flags as for ST(0) - src (mem32 / mem64); pop Stack
FCOMPP	Compare real:	Set flags as for ST(0) - ST(1); pop Stack twice
FICOM src	Compare integer:	Set flags as for ST(0) - src (mem16 / mem32)
FICOMP src	Compare integer:	Set flags as for ST(0) - src (mem16 / mem32); pop Stack
FTST	Test for zero:	Set flags as for ST(0) - 0.0
FUCOM ST(i)	Unordered compare:	Set flags as for ST(0) - ST(i); 486 only
FUCOMP ST(i)	Unordered compare:	Set flags as for ST(0) - ST(i); pop Stack
FUCOMPP ST(i)	Unordered compare:	Set flags as for ST(0) - ST(i); pop Stack twice
FXAM	Examine:	Examine ST(0) (set condition codes)

 Arithmetic

FADD		Add real:	ST(1) = ST(1) + ST(0); pop Stack
FADD	src	Add real:	ST(0) = ST(0) + src (mem32 / mem64)
FADD	ST, ST(i)	Add real:	ST(0) = ST(0) + ST(i)
FADD	ST(i), ST	Add real:	ST(i) = ST(i) + ST(0)
FADDP	ST(i), ST	Add real:	ST(i) = ST(i) + ST(0); pop Stack
FIADD	src	Add integer:	ST(0) = ST(0) + src (mem16 / mem32)
FSUB		Subtract real:	ST(1) = ST(1) - ST(0); pop Stack
FSUB	src	Subtract real:	ST(0) = ST(0) - src (mem32 / mem64)
FSUB	ST, ST(i)	Subtract real:	ST(0) = ST(0) - ST(i)
FSUB	ST(i), ST	Subtract real:	ST(i) = ST(i) - ST(0)
FSUBP	ST(i), ST	Subtract real:	ST(i) = ST(i) - ST(0); pop Stack
FSUBR		Subtract real Reversed:	ST(1) = ST(0) - ST(1); pop Stack
FSUBR	src	Subtract real Reversed:	ST(0) = src(mem32 / mem64) - ST(0)
FSUBR	ST, ST(i)	Subtract real Reversed:	ST(0) = ST(i) - ST(0)
FSUBR	ST(i), ST	Subtract real Reversed:	ST(i) = ST(0) - ST(i)
FSUBRP	ST(i), ST	Subtract real Reversed:	ST(i) = ST(0) - ST(i); pop Stack
FISUB	src	Subtract integer:	ST(0) = ST(0) - src (mem16 / mem32)
FISUBR	src	Subtract integer Reversed:	ST(0) = src (mem16 / mem32) - ST(0)
FMUL		Multiply real:	ST(1) = ST(1) * ST(0); pop Stack
FMUL	src	Multiply real:	ST(0) = ST(0) * src (mem32 / mem64)
FMUL	ST, ST(i)	Multiply real:	ST(0) = ST(0) * ST(i)
FMUL	ST(i), ST	Multiply real:	ST(i) = ST(0) * ST(i)
FMULP	ST(i), ST	Multiply real:	ST(i) = ST(0) * ST(i); pop Stack
FIMUL	src	Multiply integer:	ST(0) = ST(0) * src (mem16 / mem32)
FDIV		Divide real:	ST(1) = ST(1) / ST(0); pop Stack
FDIV	src	Divide real:	ST(0) = ST(0) / src(mem32 / mem64)
FDIV	ST, ST(i)	Divide real:	ST(0) = ST(0) / ST(i)
FDIV	ST(i), ST	Divide real:	ST(i) = ST(i) / ST(0)
FDIVP	ST(i), ST	Divide real:	ST(i) = ST(0) / ST(i); pop Stack
FDIVR		Divide real Reversed:	ST(1) = ST(0) / ST(1); pop Stack
FDIVR	src	Divide real Reversed:	ST(0) = src(mem32 / mem64) / ST(0)
FDIVR	ST, ST(i)	Divide real Reversed:	ST(0) = ST(i) / ST(0)
FDIVR	ST(i), ST	Divide real Reversed:	ST(i) = ST(0) / ST(i)
FDIVRP	ST(i), ST	Divide real Reversed:	ST(i) = ST(0) / ST(i); pop Stack
FIDIV	src	Divide integer:	ST(0) = ST(0) / src (mem16 / mem32)
FIDIVR	src	Divide integer Reversed:	ST(0) = (mem16 / mem32) src / ST(0)
FSQRT		Square Root:	ST(0) = sqrt(ST(0))
FXTRACT		Extract Exponent:	push Stack; ST(0) = exponent of ST(0)
FPREM		Partial Remainder:	ST(0) = ST(0) MOD ST(1)
FPREM1		Same as FPREM, but in IEEE standard	486 only
FRNDINT		Round to nearest integer:	ST(0) = INT(ST(0)); depends on RC flag
FABS		Get Absolute value:	ST(0) = ABS(ST(0))
FCHS		Change Sign	ST(0) = 0 - ST(0)
F2XM1		Compute 2**X - 1	ST(0) = 2 ** ST(0) - 1
FSCALE		Scale	ST(0) = ST(0) * (2 ** ST(1))

 Transcendental

FCOS	Cosine:	ST(0) = COS(ST(0))
FPTAN	Partial Tanget:	ST(0) = TAN(ST(0)); push Stack; ST(0) = 1.0
FPATAN	Partial Arctanget:	ST(1) = ARCTAN(ST(1) / ST(0)); pop Stack
FSIN	Sine:	ST(0) = SIN(ST(0))
FSINCOS	Sine and Cosine:	ST(1) = SIN(ST(0)) ST(0) = COS(ST(0)) other values are pushed (twice)
FYL2X	Compute $Y * \log_2(X)$; ST(1) is Y; ST(0) is X; pop Stack; This replaces ST(0) with: $ST(1) * \log_2(ST(0))$	
FYL2XP1	Compute $Y * \log_2(X+1)$; ST(1) is Y; ST(0) is X; This replaces ST(0) and ST(1) with: $ST(1) * \log_2(ST(0) + 1)$	

 Processor control

FINIT	Initialize FPU
FSTSW AX	Store Status Word: AX = FPU MSW
FSTSW dest	Store Status Word: (mem16) dest = FPU MSW
FLDCW src	Load Control Word: FPU CW = src (mem16)
FSTCW src	Store Control Word: (mem16) dest = FPU CW
FCLEX	Clear Exceptions
FSTENV dest	Store Environment: Store status, control, tag words and exeption pointers at memory dest.
FLDENV src	Load Environment: Load environment from memory src.
FSAVE dest	Save FPU state: Store FPU state into 94-byte memory dest.
FRSTOR src	Resore FPU state: Restore FPU state as saved by FSAVE from memory src.
FINCSTP	Increment FPU stack PTR
FDECSTP	Decrement FPU stack PTR
FFREE ST(i)	Mark reg ST(i) as unused
WAIT / FWAIT	Synchronize FPU & CPU: Halt CPU until FPU finishes current opcode
FNOP	No Operation

תוכניות דוגמא math_s2.c, mathsu2a.asm, math_sl.c, mathsula.asm
math_s3.c, mathsu4a.asm.

כל שלושת התוכניות המשלכות הללו עושות אותו דבר: מקבלות 2 מספרים מהמשתמש, מחשבות את ההפרש ביניהם ומדפיסות את התוצאה על המסך. ההבדל היא בדיוק שהם עובדים בו: הראשונה היא ב-float, השניה היא ב-double והשלישי היא ב-long double.

בכל שלושת התוכניות ההפרש מחושב בפונקציה הכתובה בקובץ אסמבלי טהור בשם math_sub, אך הן נבדלות בהגדרת סוג הפרמטרים ובסוג התוצאה. math_sub תמיד מחזיר את תוצאת החיסור ב-ST(0), כי כאשר פונקציית Turbo C מחזירה תוצאה ממשיה היא מוחזרת ב-ST(0) בלי קשר לשאלה אם מדובר ב-float, double או long double.

המימושים של math_sub ב-mathsula.asm הוא המימוש של ההפרש ב-float וזו ב-mathsu2a.asm הוא המימוש של ההפרש ב-double ממשות את אותו האלגוריתם. בשני הריצות מדובר במהלך של טעינת 325.89 לחוך ST(0) ולאחר החסרת 542.67 יהיה ב-ST(0) המספר -216.78.

שני המימושים הללו נבדלים רק בשתי שורות:

ב-mathsula.asm

```
FLD DWORD PTR [BP+4]  
FSUB DWORD PTR [BP+8]
```

ב-mathsula.asm

```
FLD QWORD PTR [BP+4]  
FSUB QWORD PTR [BP+12]
```

לפיכך ההבדל בין 2 המימושים הוא בצורת ההתייחסות לפרמטרים והצורך להכניא בחשבון את גודלם במחסנית. זאת משום ששיטת החישוב כאן עקרונית זהה: התוכנית קוראת את המספר הראשון מהמחסנית לתוך ST(0) ומחסירה ממנו את המספר השני ממקומו במחסנית. זאת משם שניתן להחסיר מספרים ממשיים 32 ו-64 בזכרון ביט מ-ST(0). כל זה לא נכון אם מדובר חישוב הפרש של מספרים long double. במקרה הזה חייבים לקרוא את שני המספרים לתוך אוגרי המעבד המתמטי ולכצע את ההפרש שם. ואכן המימוש של החיסור בקובץ mathsu4a.c הינו

FLD TBYTE PTR [BP+4]

FLD TBYTE PTR [BP+14]

FSUB

שים לב שחשוב הסדר של טעינת האופרנדים וש-FSUB ללא אופרנדים עושה POP אוטומטי ומשחרר את ST(1) כפי שהדבר נחוץ. לפיכך המהלך המחרש בזמן הריצה של התוכנית הינו:

שלב ראשון

ST(0) 325.89

ST(1) ריק

שלב שני

ST(0) 542.78

ST(1) 325.89

שלב שלישי

ST(0) -216.78

ST(1) ריק

נקודות נוספות שיש לשים לב אליהן:

- בכדי שהאסמבלר יכיר בפקודות מכונה של המעבד המתמטי יש לצין הנחיה מתאימה כמו 387, .87, .8087. וכו'.

- אי אפשר לציין 387. לכד בלי 386. קודם ובצורה דומה להנחיות דומות (87. היא יוצא דופן בכלל הזה).

- התוכניות האסמבלי נכתבו באסמבלי סטנדרטי לא משום שיש צורך מיוחד בכך ולא משום שיש שיקול מיוחד בהקשר של תכנות המעבד המתמטי, אלא בכדי להמחיש גם את הנושא הזה בקורס.

- כאשר משלבים תוכנית אסמבלי סטנדרטי בתוכנית Turbo C חייבים לבחור את שמות הסגמנטים ש-Turbo C בוחר, וחלק מאותם המאפינים. סגמנט הקוד של תוכנית האסמבלי נקרא TEXT_ משום שזהו השם ש-Turbo C בוחר, ומאפינים נוספים שחייבים להבחר הם PUBLIC ו-'CODE'. הנוהג לכנות את הסגמנט הביצועי בשם (הלא מוצלח לדעת רבים) text segment הוא כנראה נוהג מראשית ימי המחשבים, שקשור כנראה לשיטת העבודה של תכנות באותם ימים.

```

/* math_s1.c -
   Call math_sub (assembler, math co-processor) */

#include <stdio.h>

extern float math_sub(float u, float v );

void main(void)
{
    float x, y, z;

    puts("Enter two reals:");
    scanf("%f %f", &x, &y);
    z = math_sub(x, y );
    printf("\n%f - %f = %f\n", x, y, z);
} /* main */

```

```

E:\>math_s1
Enter two reals:
325.89  542.67

325.890015 - 542.669983 = -216.779968

E:\>

```

```

; mathsul.asm - implement assembler C-callable procedure
; float math_sub( float u, float v ).
; [BP+4] [BP+8]
;
; Result returned in ST
;
.MODEL SMALL
.STACK 100h
PUBLIC _math_sub
;
.CODE
.386
.387
_math_sub PROC NEAR
;
    PUSH BP                ; Preserve BP register
    MOV BP, SP
;
    FLD DWORD PTR [BP+4]    ; Read u into ST
    FSUB DWORD PTR [BP+8]   ; ST = ST - v
;
    POP BP                 ; Restore BP
    RET                    ; Return to caller
_math_sub ENDP
END

```



```
/* math_s2.c -  
    Call math_sub (assembler, math co-processor) */
```

```
#include <stdio.h>
```

```
extern double math_sub(double u, double v );
```

```
void main(void)
```

```
{
```

```
    double x, y, z;
```

```
    puts("Enter two reals:");
```

```
    scanf("%lf %lf", &x, &y);
```

```
    z = math_sub(x, y );
```

```
    printf("\n%lf - %lf = %lf\n", x, y, z);
```

```
} /* main */
```

```
E:\>math_s2
```

```
Enter two reals:
```

```
325.89  542.67
```

```
325.890000 - 542.670000 = -216.780000
```

```
E:\>
```

```

; maths2.asm - implement assembler C-callable procedure
; float math_sub( double u, double v ).
;               [BP+4]    [BP+12]
;
; Result returned in ST
;
; .MODEL SMALL
;
; PUBLIC _math_sub
;
; .CODE
; .386
; .387
_math_sub PROC NEAR
;
;     PUSH BP                ; Preserve BP register
;     MOV  BP, SP
;
;     FLD  QWORD PTR [BP+4]   ; Read u into ST
;     FSUB QWORD PTR [BP+12]  ; ST = ST - v
;
;     POP  BP                ; Restore BP
;     RET                    ; Return to caller
_math_sub ENDP
END

```

```
/* math_s3.c -  
    Call math_sub (assembler, math co-processor) */
```

```
#include <stdio.h>
```

```
extern long double math_sub(long double u, long double v );
```

```
void main(void)
```

```
{
```

```
    long double x, y, z;
```

```
    puts("Enter two reals:");
```

```
    scanf("%Lf %Lf", &x, &y);
```

```
    z = math_sub(x, y );
```

```
    printf("\n%Lf - %Lf = %Lf\n", x, y, z);
```

```
} /* main */
```

```
E:\>math_s3
```

```
Enter two reals:
```

```
325.89  542.67
```

```
325.890000 - 542.670000 = -216.780000
```

```
E:\>
```

```

; maths3.asm - implement assembler C-callable procedure
; long double math_sub(
;     long double u, long double v ).
;     [BP+4]         [BP+14]
;
; Result returned in ST
;
; .MODEL SMALL
;
; PUBLIC _math_sub
;
; .CODE
; .386
; .387
_math_sub PROC NEAR
;
;     PUSH BP                ; Preserve BP register
;     MOV  BP,SP
;
;     FLD  TBYTE PTR [BP+4]   ; Read u into ST
;     FLD  TBYTE PTR [BP+14] ; ST = v, ST(1) = u
;     FSUBP ST(1),ST          ; ST(1) = ST(1) - ST,
;                             ; pop (ST = ST(1), ST(1) = Empty)
;     POP  BP                ; Restore BP
;     RET                    ; Return to caller
_math_sub ENDP
END

```

```

; mathsu31.asm - implement assembler C-callable procedure
; long double math_sub(
;     long double u, long double v ).
;     [BP+4]         [BP+14]
;
; Result returned in ST
;
; .MODEL SMALL
;
; PUBLIC _math_sub
;
; .CODE
; .386
; .387
_math_sub PROC NEAR
;
;     PUSH BP                ; Preserve BP register
;     MOV  BP, SP
;
;     FLD  TBYTE PTR [BP+4]  ; Read u into ST
;     FLD  TBYTE PTR [BP+14] ; ST = v, ST(1) = u
;     FSUB                                ; ST(1) = ST(1) - ST,
;                                ; pop (ST = ST(1), ST(1) = Empty)
;     POP  BP                ; Restore BP
;     RET                    ; Return to caller
_math_sub ENDP
END

```